

EL PORLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
C/ DE LA VICTORIA, 10 PRAL. TELEFON 2298

ANY XIV : 1. NÚMERO 4526 M. 24 BARCELONA, DIVENDRES, 30 DE NOVEMBRE DE 1917 14:14 UN NÚMERO 5 CENTIMS

IMPREMTA I ESTEOTIPIA A
CARRER EST. 19

L'or treballa per la victoria

El nou emprèstít francès

Francia té un exèrcit admirable que lluita bravament, fent ostentació magnífica de les seves virtuts heroiques en un grau que mai haurien sospitat els seus barbares agressors.

El noble d'França, unit en aquesta hora suprema i decisiva dels seus destins, ha comprès que cal tenir els seus defensors de totes aquelles coses que facin més segura i fàcil la victoria.

Cal, doncs, subvèir amb mà prodigiosa les necessitats quantitatissimes, immenses de l'Armada de la llibertat; cal que cada un contribueixi al gran esforç patriòtic en la proporció adequada de les seves forces de tota mena. La victoria ha d'ésser producte directe de les virtuts morals tant com de l'heroisme militar.

Un factor molt important se presenta encara per a la major eficàcia de una victoria definitiva. El factor «diners». Amb Caran d'Ache, seguint la seva clarividència inspirada d'artista, podem afirmar de una manera categorica que l'or combat per la victoria.

El poble francès, comprenent-ho així, comprometent-se íntimament amb les imperioses exigències del moment trágic que remou la seva consciència, ha cobert prodigament els anteriors emprèstits del seu govern.

Una vegada més, la representació ministerial de la França ha reclamat amb paraules d'eloqüencia i d'emoció l'ajuda econòmica dels seus compatriotes. «La guerra, res més que la guerra», ha dit Clemenceau.

I des del lloc de honor, tots els francesos les han sentit les belles, les carajoses paraules, i tots els cors han seguit vibrant com sempre per la guerra maledita i, per tant, estimada ara.

Condicions generals

El muntant de l'emprèstít que s'omet és de deu mil milions de francs efectius.

En virtut de la llei de 26 de octubre autoritzat amb la seva creació, la nova renda està exempta de tot impost i serà incontrovertible durant vinticin anys.

El seu interès de 4 per 100 net se pagarà per trimestres venuts i en els dies següents:

16 març; 16 juny; 16 setembre, i 16 desembre.

El primer cupó correspondrà al venciment de 16 de març proper.

El tipus fixat per a la subscripció és de:

68,60 per 100 (liberació immediata).

69,20 per 100 (liberació en quatre períodes).

Les subscripcions poden ésser efectuades en metalla i en Bons, Obligacions de la Defensa nacional i títols de la renda Amortitzable tres i mig per cent.

Forma de efectuar la subscripció

El tenedor de Bons, Obligacions de la Defensa nacional i Amortitzable i mig per 100, gosen del privilegi de subscripció a títol irreductible en les condicions següents:

El Bons de 5 i 20 francs de renda que venen el més tard al 16 de desembre pròxim, són acceptats per 5 i 21 francs de renda del nou emprèstít.

Els de venciment més llarg s'accepten per son valor nominal rebuint els interessos no rebuts, el qual és l'1 i 1/2 i just, ja que tot suscriptor de Bons de cinc o més francs va cobrar el muntant íntegre del cupó al suscriure's.

Les Obligacions de la Defensa nacional desenals o quinzennals s'accepten, les primeres al preu de emissió, augmentant la proporció ja adquirida de la prima de amortització prevista, i disminuint de la part d'interessos semestralment pagats anticipadament i no rebuts a partir del 16 de desembre de 1917.

Les segones s'accepten per son valor nominal augmentant de una prima de amortització calculada sobre la base de 0,45 per any a partir de la data de la seva emissió, i disminuint dels interessos pagats i no rebuts a partir del 16 de desembre de 1917.

Aquestes Obligacions deuen entregar-se amb el cupó corresponent al pròxim venciment.

Les rendes i mig per 100 amortitzable lliurades abans del 31 de gener de 1915 s'accepten per 185,50 francs per 7 francs de renda.

Tals son els títols canviabls per la nova renda i mig per 100. El seu canvi s'imposa, ja que la renda nominal de 4 per 100 resulta ésser en realitat de 4,81 per 100, i demés perquè o creix probabilitat d'una plusvalua del ca-

pital, condició que els Bons i les Obligacions de la Defensa nacional no presenten.

Les subscripcions en metalla fins a 300 francs de renda (7.500 francs de capital) tenen caràcter de irreductibles. Les subscripcions superiors a dita quantitat estaran subjectes a prorrateig.

Fent la subscripció al comptat, deuen pagar-se 17 francs i 15 cèntims per cada franc de renda que's sol·licita. Així, doncs, el barem per a les subscripcions s'estableix en la forma següent:

Per a una renda de	Se paga al suscriptor
4 francs	68,60 francs
5 " "	69,75 " "
6 " "	70,90 " "
10 " "	71,50 " "
20 " "	73,00 " "
25 " "	73,75 " "
50 " "	75,00 " "
100 " "	76,00 " "
300 " "	77,50 " "
1.000 " "	78,50 " "

Per a les subscripcions superiors a 300 francs de renda, o sigui les que estan subjectes a prorrateig, es pagarà: 8 francs per cada franc de renda suscrit i el restant a l'extingir-se l'adjudicació dels títols.

Per a les subscripcions en metalla a plaça les entregues s'efectuaran en les següents dates. Per cada franc de renda es pagarà:

Al suscriptor	12 francs
A l'adjudicació	20 " "
El 10 de març 1918	17,20 " "
El 5 de maig 1918	20 " "
	69,20 francs

Aqueix nou esforç econòmic ha de donar excel·lents resultats, per què la poxanca financera de la França es manté ferma a través totes les malventuracions.

No fa pas molt temps una estadística de les disponibilitats d'or dels diferents estats d'Europa col·loca a França en un dels llocs preeminents; els símptomes d'estabilitat s'accentuen en lloc d'aleblir-se.

Pel seu treball intens, pel seu esforç titànic, la França manté en les tristes circumstàncies que la gran guerra imposa a tots els països, adhoc els neutres, el ritme de la seva producció, el dipòsit d'un estat moral equilibradíssim.

Per això el resultat d'aqueix nou emprèstít haurà segurament de meravellar als seus enemics.

L'esforç militar ha estat fantàstic, ell ha d'ésser sol com a parella a l'esforç financer que aqueix gran poble ve desmuntant, donant mostra d'una vitalitat superba.

Aqueix esforç econòmic de la França hauria de interessar extraordinàriament als organismes productors d'Espanya i a les seves esferes representatives, perquè en ell hi van involucrats un seguit d'interessos i de ordres diferents que ens afecten més del que podem creure els tirats de trogloditisme o de neutralitat llefcos.

El marquès de Corlin, recordava una vegada en una important revista fiduciària que en una època molt desgraciada per a nosaltres, el govern d'Espanya rebé del de la veïna república una ajuda fiduciària molt eficaç i altruista.

Per aquesta raó, que tanta gent ha oblidat, per molts altres que semblen estar molt lluny de la consciència pública d'Espanya, nosaltres tenim el deure ineludible de contemplar com a propies les alternatives de la vitalitat francesa.

El sol fet de que es canviés l'ambaixador va promoure entre els tenebrosos servidors de l'Alemanya un cumulat de suspicacions innobles. S'arribà a dir que a conseqüència de determinades gestions que M. Thierry tenia encarregat de practicar prop del govern d'Espanya, podia produir-se un estat de tervantor entre el nostre país i els imperis del centre.

No creiem pas que el govern espanyol hagi rebut sollicitacions del caràcter que allavors es deixà entreveure, enc que també creiem que Espanya devia habes-les satisfet sense necessitat de que fossin formulades.

El que el govern d'Espanya no pot o no vol fer, els ciutadans espanyols poden i deuen fer-ho.

Si cobrir part de l'emprèstít francès podria pel govern d'Espanya implicar en certa manera una situació de hostilitat amb els germànics, germanitzants

i germanòfils, res pot impedir que els ciutadans espanyols obrin les llurs bosses per a col·laborar a l'esforç econòmic de la França.

L'emprèstít està formulat, l'emprèstít serà cobert amb la mateixa energia que els gloriosos soldats de la república planten cara als enemics de tot el món.

Espanya, en la seva mania de passivitat, romandrà estantissa, xorca a les plasmacions de l'esperit modern.

La guerra s'acabarà sense pena ni gloria per a nosaltres.

Podrem, doncs, queixar-nos, si els amples camins lluminosos ens queden barrats i inaccessible?

Primera Assemblea de les Classes Populares de Catalunya

El benemèrit Ateneu Enciclopèdic Popular mereix lloanes per la noble i enlairada iniciativa d'organitzar aqueixa primera Assemblea de Classes Populares. Mai com ara ha estat tan necessari l'acoblament de forces populars, i mai com ara tampoc pot ésser fecunda en resultats parella iniciativa.

El porós problema de la vida es presenta cada dia més tenebrós pels estaments que han de viure del treball dels llurs brassos o de llur intel·ligència. Enfront d'aques es circumstàncies terribles, cal que els factors democràtics de la nostra societat s'agermanin i conguin unitats a l'ideal llur.

L'A. E. P. n'ha agafat moltes de energies socials en el llarg període de la seva brillant existència. Es desitja que l'hermosa iniciativa que ara ha tingut, que el noble ideal que ara li guia, tingui una pròspera i fecunda conseqüència en la tèrbola consciència del nostre poble. A continuació donem íntegrament el notable programa que l'A. E. P. dona a les tasques que comencen properament.

La hora que vivim, compatriotes nostres, és hora solemnia.

Arreu han sentida la transcendència d'aquests instants que vivim i arreu, emig dels dolors que els envolten tot hom ha meditat per a trobar-se preparat en el moment de les transformacions que s'obren. Entre nosaltres potser no s'ha sentit amb prou intensitat aqueixa transcendència; no ha sigut sentida ni per part del poble ni potser per aquells que en aqueixos moments de fet el representen. I si algú ha dit una paraula com a senyal del que devia fer-se, no han estat pas els elements populars de casa nostra els que han parlat, i de què així sigui, de que els elements populars de Catalunya acordin llurs accions amb les que arreu del món s'inicien i s'encadenen d'urgent ne essitat. I per a determinar les cara terístiques d'aquesta acció us invitem les entitats que firmen aqueixa crida.

Les entitats que fem el convit són aqueixes que han treballat en la generosa tasca d'aportar entre els elements populars de Catalunya un major contingut espiritual, un major desenvolupament intel·lectual, una major cultura tècnica.

Però ara hem vist amb claretat dues coses. Hem vist que treballant aïlladament perdien en eficàcia nostres esforços, que aplegats donaràn major rendiment. I hem vist també que era moment oportú aquest moment de les grans transformacions per a que poséssim d'acord nostra futura acció amb les ideologies que arreu ara es desenvolupen.

Hem aquí perquè avui us cridem, g rmanos nostres: us vitem a vosaltres, homes de cor, homes de tècnica, a tots els que g rmanament serviu un ideal de renovació, per a que vingueu a aplegar-nos en l'Assemblea a celebrar-se a Barcelona els dies 29 i 30 de juny i 1 de juliol, per a que en ella, recolint-nos devotament en nosaltres mateixos, meditem pregoname i sobre el pròxim de nostra Patria i sobre l'acció a emprendre com a homes pertanyents a col·lectivitats que de sempre han col·laborat en la redempció de nostres democràcies i que ara tenen el deure d'ésser les dirigents de l'ascensió de nostra poble.

Ateneu Enciclopèdic Popular, de Barcelona.—Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, de Igualada.—Ateneu Obrer, de Mataró.—Ateneu Palafrugellenc, de Palafrugell.—Ateneu de Vilanova i Geltrú.—Ateneu Obrer de Sant Andreu.—Centre de Lectura, de Reus.

A l'esboçar els punts capdals que eren de tractar en una Assemblea de Classes Populares a casa nostra ens hem trobat amb una sèrie interminable de problemes importants, que s'han globalat per a que els senyors Ponents, a la veritat que els puguin tractar amb el detall necessari, els sigui possible donar sobre d'ells, conjuntament, una orientació que marqui camí.

S'ha pensat també en la qüestió de procediment d'actuació i en la possibilitat de que de l'Assemblea (bona part de la te nostra, en aital cosa s'es posada) en dimani una direcció espiritual que sia del tot fecunda.

Els punts que's tractaran seran els següents:

Tema I. Solucions dels aspectes més importants de l'Agricultura.—Ponent: don Josep Zulueta, diputat a Cortes.

Tema II. Esperit que deu informar la urbanització de les ciutats.—Ponent: don Cebrià de Montoliu, bibliotecari del Museu Social, de Barcelona.

Tema III. La decadència fisiològica de la raça i com actuar-la.—Ponent: doctor don August Pi i Suñer, metge, membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

Tema IV. El problema financer.—Ponent: don Francisco Layret, advocat i ex-regidor de Barcelona.

Tema V. La qüestió social, principalment com a conseqüència de la guerra: Ponent: don Marcell Domínguez, mestre i diputat a Cortes.

Tema VI. Orientacions en educació i com deusser organitzada l'ensenyança.—Ponent: don Josep Piñol, professor de l'Escola Normal de Lleida.

Tema VII. L'organització i l'actualització dels Ateneus i manera com les entitats a ells afins podrien col·laborar, lo més eficaçment possible, a l'obra a realitzar, a partir de les tasques de la Assemblea.—Ponent: Ateneu Enciclopèdic Popular.

Tema VIII. Els fonaments espirituals d'una futura civilització nostra.—Ponent: don Lluís de Zulueta, professor de l'Escola superior del Magisteri, de Madrid.

DE L'ORGANITZACIÓ DE LA ASSEMBLEA.—Per a que sigui eficaç, l'Assemblea, els assistents a la mateixa, es dividiran en les tres categories següents:

Assembleistes delegats, anomenats per les entitats que hagin sigut especialment invitades per la Comissió organitzadora. Seran els únics que tindran veu i vot. Cada entitat podrà anomenar-ne dos o tres, però en les votacions hauran de votar els delegats de cada entitat mancomunadament, formant un sol vot.

Assembleistes col·laboradors, invitats o presents per alguna de les entitats que constitueixen la Comissió Organitzadora. La llur col·laboració consistirà en la intervenció en les deliberacions. No tindran vot.

Inscrits.—Seran aquells que desitgin assistir a l'Assemblea, mes sense prendre part en les deliberacions ni votacions.

DE L'ENTRADA I D'INSCRIPCIÓ.—Per les entrades, 5 pessetes, qualsevolga que sigui el nombre de delegats que anomenin.

Pels assembleistes col·laboradors, 2 pessetes.

Pels inscrits, 1 pesseta.

ECOS

DECIDIDAMENT el feminisme se imposa. Era ahir que les modistes de Barcelona es reunien en un miting per a parlar de lo que afectava a llur gremi. Ara, amb motiu d'haver sigut despendides ilegalment dues oficials modistes d'un obrador del Vendrell les seves companyes es declaren en vaga, i com a acte de solidaritat les demés mestresses modistes de la cèlebre vila d'En Carner i d'En Ramon i Vidales han declarat el «lock-out».

No radica aquí l'eix del conflicte. Això no és més que la conseqüència de unes bases que les simpàtiques modistes del Vendrell havien presentat amb anterioritat, reglamentant les hores de treball i demanant una millora econòmica.

Una nota simpàtica cal afegir-hi: no ja molts dies que sastresses, espardeveres i modistes ingressaren, constituïdes en seccions, en el Sindicat de Oficials variis d'aquella vila. Així és com les belles damiselles, de mans delicades, rebdràn una forta encaixada d'entusiasme, alentint-les a la lluita, de les mans endurides en el treball dels homes, vells lluitadors, que no han de abandonar-les.

DIES enrera anunciàvem una propera exposició de carbons del nou artista En Santiago Mateu i Pla. Avui podem ésser més explícits. L'exposició, que tindrà lloc a la casa París, s'inaugurarà el 6 del proper mes de desembre i les obres exposades seran no-res-meny que 65.

Creiem que despertard fortament la atenció de la crítica, car En Mateu, seguint l'orientació senyalada en l'exposició passada, es presentarà amb una marcada personalitat en el difícil art del dibuix al carbó.

Els punts que's tractaran seran els següents:

Tema I. Solucions dels aspectes més importants de l'Agricultura.—Ponent: don Josep Zulueta, diputat a Cortes.

Tema II. Esperit que deu informar la urbanització de les ciutats.—Ponent: don Cebrià de Montoliu, bibliotecari del Museu Social, de Barcelona.

Tema III. La decadència fisiològica de la raça i com actuar-la.—Ponent: doctor don August Pi i Suñer, metge, membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

Tema IV. El problema financer.—Ponent: don Francisco Layret, advocat i ex-regidor de Barcelona.

Tema V. La qüestió social, principalment com a conseqüència de la guerra: Ponent: don Marcell Domínguez, mestre i diputat a Cortes.

Tema VI. Orientacions en educació i com deusser organitzada l'ensenyança.—Ponent: don Josep Piñol, professor de l'Escola Normal de Lleida.

Tema VII. L'organització i l'actualització dels Ateneus i manera com les entitats a ells afins podrien col·laborar, lo més eficaçment possible, a l'obra a realitzar, a partir de les tasques de la Assemblea.—Ponent: Ateneu Enciclopèdic Popular.

Tema VIII. Els fonaments espirituals d'una futura civilització nostra.—Ponent: don Lluís de Zulueta, professor de l'Escola superior del Magisteri, de Madrid.

DE L'ORGANITZACIÓ DE LA ASSEMBLEA.—Per a que sigui eficaç, l'Assemblea, els assistents a la mateixa, es dividiran en les tres categories següents:

Assembleistes delegats, anomenats per les entitats que hagin sigut especialment invitades per la Comissió organitzadora. Seran els únics que tindran veu i vot. Cada entitat podrà anomenar-ne dos o tres, però en les votacions hauran de votar els delegats de cada entitat mancomunadament, formant un sol vot.

Assembleistes col·laboradors, invitats o presents per alguna de les entitats que constitueixen la Comissió Organitzadora. La llur col·laboració consistirà en la intervenció en les deliberacions. No tindran vot.

Inscrits.—Seran aquells que desitgin assistir a l'Assemblea, mes sense prendre part en les deliberacions ni votacions.

DE L'ENTRADA I D'INSCRIPCIÓ.—Per les entrades, 5 pessetes, qualsevolga que sigui el nombre de delegats que anomenin.

Pels assembleistes col·laboradors, 2 pessetes.

Pels inscrits, 1 pesseta.

LA POLITICA

Des de fa molts anys s'ha vingut dient sense interrupció i sense que ningú gosés mai contradir-ho per ésser una veritat inconcussa i incontrastable, que el problema m s g u e, el m s palpatiu, el que exig a totes les nostres preferències, era el problema de la cultura.

La literatura que això preconisava ha estat prolíxa i ardorosa; en tots els ordres de la política s'ha convingut sempre en l'actualitat del tema; ell ha doat lloc a molts programes polítics, ha consolidat moltes act tutis i ha servit d'escambell a una pia de personatges.

Tota la literatura política del segle passat, que no és pas la més feixuga de Europa, n'està plena de aquesta mitexta idea cèlebrica i absorbent de t s els restants problemes nacionals.

Més tot això no ha pas impedit que l'analfabetisme continués invadint la vila d'Espanya, que la nostra criminalitat i els demés vicis de ivats de la incultura, ens fas in mereixedors de una toca roja en tots els grafics estadístics.

Res hi ha pogut de positiu i eficaç quant en un sentit renovador s'hagi intentat. Més foris que totes les coses enemics, els vicis nacionals creixen amunt i avall de on a an g u l l a. Tot s'e travella contra el roqui ser d la estultícia ambient, contra els noms

rutinaris, contra la depressió general de la consciència ciutadana...

Aquesta lolla persisteix en els mals crònics de la nostra societat i cala a spitar que quelcom hi havia d'irreductible en la consciència de la nostra massa o quelcom de molt deiciant en la organització de les institucions de cultura.

Una bona mostra de que els governs del règim no s'havien mai preocupat seriósament del problema de la cultura, de que el desori més inconceivable imperava en les esferes governatives de la instrucció pública, és l'anomalia e tupenda que acaba de descobrir el nou ministre senyor Rodés, tan prompt com l'estudi de les qüestions que l'envoltaven li han permès terse c a r r e de la trista situació en que es trobava el ministeri que li han encarregat.

Es cosa sabuda que existeix un càrrec retolat «Direcció general d'Ensenyansa», i que recentment oca ara aquest infaust senyor tan enemic de Catalunya que respon al nom de Rojo Villanova.

El que ja no era tant sabut és que el càrrec en qüestió estava retr buit amb 10.000 pessetes anuals, i que era sol nominal per quant el senyor Rodés acaba de fer la descberta espantant de que el Director d'Ensenyansa no tenia cap funció encarregada, ni despit t r o treballar.

Això, doncs, al cap de tants anys de pagar les d'u mil pessetes, ens adonem, mercès a la bona voluntat d'un ministre, que els diferents Directors d'Ensenyansa que s'han succeït fins ara no han fet, a part de cobrar la nomina, res, abso utament res.

El senyor Rodés a manifestat tot seguit al nou Director d'Ensenyansa senyor Boni i San Martín, que en pr aquis activament la tasca d'encarriar el treball que li per oca, iniciant lo pel costat de l'ensenyansa tècnica que és lo que de moment se tr ba m s urgentment necessitada de l'alt patrimoni de l'Estat.

Amb actes meritoris com el que s'et comentant se p ova de f a i s, convicció i amor per l'aboluta renovació de les costums polítics d'Espanya.

Es ent el problema de l'ensenansa el més capdal de tots els múltiples problemes que ens atorguen, i senyor Rodés rendir un gran servei al país de l'ant-se a b a q u i t a e m p e r a liquidar els vicis de que adoleix la esfera on exerceix ara la seva influència.

El nou ministre de Instrucció Pública necessita, per obra tan meritoria, els més entusiastes i no més.

Així és com se palesa la virtualitat de un ideal i és així també com se respon millor als atacs de certa gent m a v i n g u d a en que les noves orientacions triomfin.

Concurs regionalista

«El Debate», després de saudar efusivament als nacionalistes gallegos que han anat per Madrid per a dirigir a Barcelona, anuncia un concurs sobre temes regionalistes, d'acord amb les condicions següents.

Es concediran un premi de 2.000 pessetes i quatre de 1.000 a altres tants treballs que el jurat que il·lucitador cregui de merit preferent.

Si es presenten més de cinc treballs mereixedors de premi, es con el r i n t a n t s altres premis de 1.000 pessetes o m el jurat jutgi procedent.

Els treballs hauran de tractar dels següents temes:

Primer. Estudi de les formes dels Estats compostos. Avenances i perills que pugui ofrir. El regionalisme federatiu o m a m i j a de sumir els av n a t e s de les nacions petites amb els de les grans.

Segon. Mitjans d'establir relacions

ELIXIR ESTOMACAL

de Saiz de Carlos (STOMALIX)

Es receta por los médicos de las cinco partes del mundo porque tonifica, ayuda a las digestiones y abre el apetito, curando las molestias del

ESTÓMAGO E INTESTINOS

el dolor de estómago, la dispepsia, las acedías, vómitos, inapetencia, diarreas en niños y adultos, etc. a veces, alteran casi estrómicamente, distensión y dolor del estómago, etc. Es antiespástico.

Se vende en las principales farmacias del mundo y en Serrano, 30, MADRID, desde donde se remiten folletos a quien los pida.

Pelleteria

BERTRAN Germans

16, Fontanella, 16

EXPOSICIO PERMANENT EN NOSTRES VITRINES

dels últims models creats per les millors cases de París
Essent l'assumpt "ELEGANT MODELS" s'en exhibirà un de nou cada dia durant la temporada

LA CASA COMPTA AMB HABILITAT PER A LA REPRODUCCIO DELS MODELS EXHIBITS

Aquesta casa no té sucursal

EL BARATO

SECCIÓ DE PELLETERIA

El comprar les pells en EL BARATO significa pagar la meitat de preu de les altres cases

Colls "Lagarto" renardina, llarg 60 cm. a 175 pessetes
Colls ploma avestru, negre i color, llarg 80 cm. a 750

PALAU DEL CALSAT

Unicament visitant aquest grandios Barar es pot tenir la verdadera orientació de la moda

Calsats de vellut

En tot Barcelona no's poden veure tanta quantitat de models d'aquest article com actualment te als seus aparadors aquest Barar

Sabates de vellut per a senyora, forro de pell des de 725 p.

GALICIA I CATALUNYA

Per la germanor i la llibertat dels pobles ibèrics

El problema i l'organització agrària a Galícia — Conferència d'En Lluís Peña Novo.

Air, a les set de la tarda, tingué lloc a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre la quarta conferència del cicle que han de donar els nacionalistes de Galícia en la nostra ciutat.

Ante a carrec de l'advocat i notable propagandista agrari En Lluís Peña Novo i vers sobre el tema "El problema i la organització agrària a Galícia".

En la sala de actes hi vegérem distingides personalitats de la política catalana i homes preeminents de la nostra agricultura.

Fou la presentació del conferenciant i el vespertí del Institut de Sant Isidre. En Carles Portu.

Donà la benvinguda als germans de Galícia.

Passa temps — digué — ha durat que a Espanya regni l'odi contra determinades regions.

Ara ja no. Ara hem vist com a Barcelona se són succeïts els germans de Basconia primer, els de València després, aviat vindran els andalusos i a veure m'entre nosaltres els companys de Galícia.

En nom de l'Institut i del seu president, senyor Girona, qui es troba a Madrid, s'ofereix als visitants.

Com que ha deixat un interessant debat en l'ajuntament per assistir a l'acte, diu que se n'anirà tot seguit, deixant en els de la paraula al conferenciant. (Aplaudiments.)

Començà el senyor Peña Novo dient que ell no estudià i parlà sempre en la seva parla i així i el seu accent galleg i ben fet insuperable en la escola en la Universitat.

Té eloqüents paraules de conrateranitat gallega catalana que són molt aplaudides per la bellesa del seu concepte.

Passa a parlar de l'agrariisme de Galícia. Afirmar que el problema agrari no pot solucionar-se més que dintre un règim regionalista.

Manifesta que a Espanya, país de quists, ningú es recorda de les necessitats de llauradors. A Espanya no hi ha hagut cap govern amb uns homes a front capaçs de resoldre el problema agrari.

El problema agrari no és un problema de producció, és un problema social que no pot resoldre, potser, el mateix obrer del camp, sinó que l'han de resoldre homes de una gran intel·lectualitat.

A Galícia els llauradors parlen sempre en la llur parla, i els homes de les ciutats parlen el castellà. Així ha constituit dugués castells, creant un conflicte que ha vingut a parlar el problema agrari amb les solucions parcials als problemes de la vida gallega.

Per això a Galícia el problema agrari és el problema de la llengua i el problema de la personalitat gallega. Heu's aquí que Galícia, que té una personalitat tan iopl ben definida, ha de resoldre, conjuntament amb el problema agrari, un problema nacionalista.

Els catalans han emés tota una literatura be cantant la personalitat catalana i la dels seus fills. I la mentida s'entengut dament Galícia, venint a tocar els llauradors de un estigma de barbaria i de miserabilitat que no el carteritzava, car el llaurador galleg és molt més culte que la major part dels agricultors de les altres comarques espanyoles.

Se refereix a un concurs regionalista sobre que tingué gallegues que ha publicat suara "El Juega", de Madrid.

Fa una crítica de la crítica dels apartats de aquest concurs per tal de demostrar que a Madrid impera un complet desconeixement dels problemes de la vida gallega.

Parla de la contribució que la propietat està no dividida.

Estudia detalladament els avantatges de aquesta divisió.

La pe ita propietat contribu ix considerablement a la viallació del veritable patriotisme.

Com ara, per a demostrar-ho, les regions del nord d'Espanya amb les centrals. Mentre aquelles dormen i se avencen a totes les audicions de la seva personalitat, aquelles senten exaltada el sentiment de la dignitat nacionalista. (Molt bé. Aplaudiments.)

Per la seva producció agrícola mitja, el valor de la terra gallega és quatre vegades més gran que el de la terra castellana.

Galícia tendeix a especialitzar-se en la producció de la indústria, a mercantilitzar la agricultura.

No gens menys, el problema agrari

existeix perquè la prosperitat agrícola de una comarca consisteix en la llibertat de la terra, i a Galícia la terra és esclava de l'arbitrari dels propietaris i de la imposició dels tributs injusts.

Estudi amb gran eruditio el concepte que ha veritat dels tributs injustos.

Analitza els diferents impostos que graven la terra i la producció a l'Estat espanyol per a deduir-ne que la legislació espanyola no està per a Galícia.

En canvi la legislació portuguesa és un perfecte exemple de les consuetuds gallegues, i és que per damunt de tot els capicils dels homes i per damunt dels balats artificials l'ima de les nacionalitats roman immutables. (Molt bé. Aplaudiments.)

Renuncia a parlar dels impostos de consums — que abastament se n'ocupa el senyor Porteiro en la seva conferència.

Parla de la deixadesa que l'Estat observa vers Galícia. Per a demostrar-la diu que ells no tenen cap escola agrícola. Si volen estudiar han d'anar a València i com que allí s'ensenyen el coneixement dels grans, que a ells no s'interessa, resulta que no poden anar a estudiar. (Molt bé.)

Es refereix a la falta de camins i a tres vies de comunicació, que impedeix el desenvolupament de la producció en general i de la dels monts en particular. Galícia necessita de 20 a 25.000 quilòmetres de grans carreteres i solament n'hi han 189 de construits.

Aquesta tarda han rebut una comunicació que és diu que a Lugo espontàniament hi ha hagut una gran manifestació de m de vuit mil llauradors, que estan disposats a no pagar les contribucions si no s'augmenta el servei de vigues.

Acaba afirmant que mai més tornaran a Galícia a queixar-se de l'ús de disgracies. Tornaran, però serà triomfalment. Triomfalment de centralisme, triomfalment de l'ecleticisme i disposats a ajudar a Catalunya per a constituir una llibre gran i lliure, tant com la paraula eloqüent de l'Alfred Brañas, ho proclama un ora.

Una gran ovació corona les darreres paraules del conferenciant, qui fou felicitat.

Miting al Centre Autonomista d'Independents del Comerç i de l'Indústria.

A la nit es celebrà en el Centre Autonomista d'Independents del Comerç i de l'Indústria l'anual miting de conferència gallega catalana.

Molt abans de l'horari assignat l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

Parla de l'esperança plena de com a gom.

diferents monarquies de les nacionalitats ibèriques s'arribà a la constitució de l'Estat espanyol. Amb grans conceptes polítics s'establí una metàfora.

A cada regió hi havia unes plantacions d'arbres de rous de castanyers, de tarongers i d'altres arbres.

Però vingué un jorn que una regió prenent l'hemisferi manà plantar-la tot d'olives. (Molt bé.)

Però la terra era rebuda i poc a poc els primitius plantius rebrotaren.

En la vostra parcel·la ja no són rebrotats, són arbres ja corpulents que talment sembla la primitiva plantació. (Molt bé. Molt bé. Aplaudiments.)

Afirma que una causa no ja ibèrica sinó extra-ibèrica, la guerra, vindrà a atiar el reniximent de les diferents nacionalitats en l'hora de la pau.

Diu que els veuen arribar a Catalunya, que és més forta a demanar-li favors de què la que's tan avui per la demà per mi. A demanar que els ajudem en llur tasca de reuionalització. (Aplaudiments.)

Acaba dient que han vingut a demanar ajuda per a tot el que calgui per a la llur Galícia. No el mateix que necessitem vosaltres, perquè els vostres olivers no podrien viure en la terra meua, que és de castanyers. (Ovació.)

En Lluís Porteiro

Vostres aplaudiments — comença dient — rebrunyen fonsos en nostres cors, perquè són l'auca que comença a callenar nostra Galícia.

Diu que restaren estranyats de veure com els entenien perfectament fins i tot la premsa parlant en llur llengua, i que ells entenien el català, i així és la negació de que calgui un idioma únic oficial.

Afirma que ells no volen crear un partit polític més.

Llur política, com a bon moviment nacionalista, és espiritualment patriòtica.

Per a prevar-ho afirma que el partit autonomista reuionalista de Galícia no està pas pensat allunyat d'ella.

Els centralistes començaren titillant los de separatistes. I els separatistes eren els governs que no sabien fer guardar una organització amplemant autonomista que, de continuarse, no hauria dut l'Estat espanyol d'oprobri en oprobri. (Ovació.)

Afirma que entre el poble galleg existeix un gran moviment de germanor vers Catalunya. (Aplaudiments.)

Quan En Brañas vingué a Catalunya no tingué grans coses per dir, i ara hem vingut no altres i hem d'administrar vostres entitats culturals i tots aquests grans fonaments del reuionalisme català. (Ovació.)

Diu que ell no passa perquè quan un poble s'ensorra digui que és perquè l'han dut per males camins.

Els nostres oïdis ens diuen que som gent interior a tots els a tres per a demostrar que no podem arribar a imitar-vos. (Rialles.)

Afirma que les úniques escoles dignes que hi ha a Galícia són les fonades pels emigrants de Amèrica. (Una gran ovació interromp al orador.)

A Amèrica es publiquen l'ens a deu revistes, i a reuolir cabals i a gaudir escoles a Galícia.

L'Estat espanyol, més que l'espanyol, és estat l'enemic de la instrucció en nostra terra.

Una raça que dona proves de una capacitat com aquesta... (Una altra ovació torra a l'interromp.)

Parla del racisme i de les reflexes a un cas succedí poc d'estabans de venir. A un llaurador enemic del cacic, qui porta els noms de Josep Manuel i Antoni, li aplicaren una cedula per cada nom i una altra per tots tres junts. (Rialles.)

En un lloc on se fa tot això sols un poc vergonya pot dir que no hi ha cap jisme. (Molt bé.)

No a tres no hem vingut a de nantar injeccions de regionalisme. El que volem és que ens treigui aquests tipus de sobre. (Molt bé. Rialles.)

Que nosaltres no som de aquells que creuen que es reueia i t seguit la recepta de un altre poble.

No demanem un tute a, no demanem un estabans a Galícia, i dire més: això no ens ho prevarieu vosaltres, perquè un poble lliure no ho fa. (Ovació.)

Nosaltres no us d'manem altra cosa que ens destinaríeu.

Acaba amb una paraula i un missatge, que arrenca una ovació formidable que ens l'impitex recolir.

Encara dura quan es posa a parlar en Cambó.

En Cambó

Es rebut amb una gran ovació.

Comença recordant la estada de en Brañas a Barcelona.

En Brañas donà una conferència als estudiants de la Universitat. Aquesta és la emoció més fonda que he sentit en ma vida.

La meua incorporació al regionalisme data d'aquest fet.

Parla de la solidaritat gallega. Diu que l'assassina sense glòria perquè era més gran el contingut del seu esperit de negoci que el d'afirmació.

Fe a temps que de Galícia ens demanau el nostre apol, però no era encara l'hora perquè no hi ha en política un crim més gran que provocar un moviment quan no hi ha una seguretat de trobar uns directores que sapiguem encarrilar-la.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

La primera sensació de que em fou rar amb prefecció vers Galícia fou quan en Brañas a Galícia plantejà el problema de l'educació d'altres llengües.

Informació Telegràfica

ESpanya

MADRID

CONSELL DE MINISTRES

S'acorda la cessació dels alcaldes de R. O.

El Consell de ministres ha acabat a un quart d'onze.

Com de costum ha facilitat la referència el ministre de Gracia i Justícia, manifestant que s'havien aprovat alguns Reials Decrets, un dels sobre reforma del reglament per a la provisió de càtedres i auxiliars i altre concedint un ensaig d'autonomia pedagògica a l'Escola Superior del Magisteri.

Respecte de la crisi de Llevant, el ministre d'Hisenda ha proposat algunes mesures que han quedat pendents.

Han quedat d'acord els ministres en les mesures que s'adoptaran per a facilitar l'exportació de la taronja i del raïm.

Després ha facilitat el senyor Ferrnand Prida la segona nota oficial.

S'han examinat detalladament totes les mesures proposades pels ministres d'Hisenda i Foment per afrontar el problema dels transports i la crisi de Llevant.

El Consell de ministres, portant a la realització el criteri que feu públic en la declaració ministerial respecte la constitució dels ajuntaments, ha acordat que se'n en llurs càrrecs els alcaldes nomenats governativament i que quedí a l'elecció de les corporacions municipals la designació del seu president.

No fa de moment més salvetat ni excepció que respecte de Madrid per la seva especial condició de capital, i d'aquests municipis en els quals una tercera part dels regidors propietaris estiguin sospesos o processats i en els quals, per tant, les eleccions per l'ajuntament no representaria el vot dels electores.

En aquests últims el Govern nomenarà alcalde el regidor que resulti haver estat elegit per major nombre de vots, o al superior en edat en cas d'empat, donant així aplicació a l'article 52 de la Llei Municipal.

El Consell de ministres, al pendre aquest acord, ja constarà especialment que no renuncia en l'avenir a la facultat de nomenar alcaldes que l'otorga la llei en els casos especials en els quals consideracions de públic interès a son jutgeessin necessàries.

Preguntat s'havien tractat dels Drets de dissolució i amnistia, ho ha negat el ministre que facilitava la referència del Consell.

Gestions del regidor nacionalista-republicà senyor Balaña

El regidor barcelonès senyor Balaña ha visitat el ministre de Foment i el Director de Transportes per a parlar de l'assumpte dels litorals.

Ha obtingut contesta satisfactoria.

ESPECTACLES

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Teatre Novetats

Companyia catalana ENRIC HORRAS.

Avui, divendres, no hi ha fun 40. Dissabte, 46 funció de abonament i propietat, a les nou i quart en punt d'una, per les senyores IVONNE GALL, I TURAU, i els senyors CRABBE, DUBOIS I GIRALT.

Aixarop Sabaté

Sastreries "LAS 40"

Mendez Núñez, 1 : Alta Sant Pere, 63 : Jaume I, 19 : Princesa, 19 : Hospital, 87

**TRAJO
GABAN
a mida
per a
CAVALLER
40
pessetes**

PREU UNIC

Benzo - Balsámico

Enfermetats del aparat respiratori
Tos, Catarros, Refredats, Bronquitis i Pulmonies

Com l'aire que respira, si vosté sofreix de
HERNIAS (TRENCADEURES) necessita el
Reductiu - Obturador "SANY"

Creat per Institut Ortopèdic Sabaté i Alomay, Canaleta, 7 - Barcelona

EL FARO

127, Hospital, 127 - Barcelona

Rebudes les novetats de tardor i d'hivern

Bonici i elegant assortit de Genres per a trajes Cavaller a mida i
Robes confeccionades per a Cavallers i Nens : Camiseria : Cor-
batera : Genres de punt : Sombreros : Gorres, etc. etc.

Vendes al contat -- Economia veritat
PREU FIXE - - - - - **NOTA:** Demanin el CATÁLEG GENERAL.

Vins i Aperitius

BATALLA

Societat Anónima

Marqués del Duero, 202 al 208 - - - Telefon H. 177 - BARCELONA

Les fúnebres, els lavatges, el sàndal i arbol solen retragar la cura de la purgació, semblant primer que va bé, però al deixar-los tornen el flux, i en general, sola entretenen la cura. Amb les especialitats **PARADELL** en pocs dies es logra la cura completa.

FARMACIA PARADELL CONTE DE L'ASSALT, 28
BARCELONA

PIANOS I HARMONIUMS de lloguer, des de 8 fins a 15 ptes. al mes, carrer Bruc, 78, 2da. primer

Apar. als parlants

Discos i rebollis : autoplans
COMPRA, CANVI I LLOGUER
NEW-PHONO-Amplo, 35 Barcelona
Graciosa Plaça Trinitat, 15a

Nadal

QUINTE DE BALL DE BALÓ I DELS
MÉS MODERNS
Unic que breument ensenya
bé a ballar, encara que mai hagis
ballat. Classes per a una per-
sona sola o família. Lliçons espe-
cials per a senyores. Lliçons
per a dependents. Carrer Cegos
de la Boqueria, 2, entressol
(Just al carrer de la Boqueria)

MAISON PARISIENNE

Grand choix de modèles, robes,
manteaux-blouses
BALMES, 22

Unión Empresarios de pompas Fúnebres (S. A.) Servei municipalisat

En virtut de la vigència del règim municipal relacionat amb els serveis de Pompes Fúnebres, aquesta Empresa posa en disposició del públic que per la prestació de dits serveis té establerts la seva Central, Oficines, Sucursals i Estafetes en els següents punts:

Consell d'Administració i Direcció: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 3916. — Oficines: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 1480

Fàbrica i Tallers, carrer Campo Sagrado, núm. 24 -- Telèfon, 2.631

Districte 1. Sucursal, Santa Barbara, núm. 13 Telèfon, núm. 1.335
Districte 1. Estafeta, Ved-Bau, núm. 236 Telèfon, núm. 8.333
Districte 2. Sucursal, Alta S. Pere, núm. 78 Telèfon, núm. 1.767
Districte 3. Sucursal, Pallà, núm. 8 Telèfon, núm. 949
Districte 4. Sucursal, Aragó, núm. 301 Telèfon, núm. 2.613
Districte 5. Sucursal, Sant Pau, núm. 73 Telèfon, núm. 1.917
Districte 6. Sucursal, Aribau, núm. 31 Telèfon, núm. 2.499

Districte 7. Sucursal, Canonge Pibernat Telèfon, núm. 9.119
Districte 7. Estafeta, Campo Sagrado, núm. 56 Telèfon, núm. 1.111
Districte 8. Sucursal, Torrell de la Gila, 133 Telèfon, núm. 7.757
Districte 8. Estafeta, Zaragoza, núm. 119 bis Telèfon, núm. 7.339
Districte 9. Sucursal, Sant Andreu, núm. 261 Telèfon, núm. 8.335
Districte 9. Estafeta, Major, núm. 27 (Horta) Telèfon, núm. 1.111
Districte 10. Sucursal, Clot, núm. 39 Telèfon, núm. 1.231

En tots els pretrallaments escau, amb el servei permanent, devent dirigir-se a qualsevol d'ells, be personal o telefònicament, els avisos de defuncions, per a la immediata prestació del servei. Al mateix temps, pregala Empresa assessoria, se dirigeixi a les oficines qualsevol reclamació a que pugui donar lloc en la implantació i desenvolupament del règim municipal establert, puix així serà deguda i immediatament atesa i subsanada qualsevol deficiència. A l'efecte de establir oficines especials en la Plaça Santa Agna, 24, primer telèfon 3916. **NOTA:** Tot ciutadà té dret, mitjançant certificat de pobresa extès pel Sr. Alcalde de Bar., a un enterro dels nomenats de Beneficència Municipal, completament gratuït. **ALTRA:** Així mateix pot optar per un enterro dels nomenats econòmics, compost de bagul, blanc o negre, cotxe fúnebre, després parroquia, jutjat, verificació i una berina de quatre asseients d'acompanyament, per la cantitat de 20 pessetes els pàrvuls i 25 pessetes els adults.